

PROVĚŘOVÁNÍ OBCHODNÍHO ŘETĚZCE MŮŽE UDĚLAT Z MANAŽERŮ ÚŘEDNÍKY

 [Daniel Weinhold](#) / [Komentáře](#) / 9. 6. 2022 / 5 min.

Směrnice navržená Evropskou komisí s cílem potírání porušování lidských práv v ekonomice promítá dobré úmysly do sféry obchodních vztahů, které jsou doposud založené především na principech dobrovolnosti a vzájemné hospodářské výhodnosti. Ekologická zátěž při výrobě, nucená i dětská práce nebo bezohlednost ke zdraví pracovníků jsou zly, se kterým je potřeba bojovat. Je ale otázkou, zda tím správným prostředkem mají být vynutitelné právní nástroje, které budou založené na nejasně formulovaných pojmech a stěží dodržitelné zodpovědnosti za cizí firmy (obchodní partnery).

Foto: Pixabay

Navržená směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti (v angličtině se podle názvu Corporate Sustainability Due Diligence Directive používá zkratka CS3D, která mimoděk napovídá posun do nových dimenzí) totiž přenáší na podniky a jejich manažery to, co by měly zajišťovat především státy a jejich úředníci.

NAVRŽENÁ SMĚRNICE PŘENÁŠÍ NA PODNIKY TO, CO BY MĚLY ZAJIŠŤOVAT PŘEDEVŠÍM STÁTY A JEJICH ÚŘEDNÍCI

Na jednu stranu návrh směrnice zohledňuje mezinárodní standardy již vyjádřené v různých dohodách a paktech na úrovni OSN, OECD či Mezinárodní organizace práce, případně dobrovolných schématech sjednaných v některých výrobních sektorech. Na druhou stranu ale pomíjí, že tyto zásady jsou buď určeny vládám nebo založeny na principu dobrovolnosti – jde o měkké právo (*soft law*), pro které se snesou nižší nároky na přesnost pravidel a jejich jasnost či srozumitelnost. Jakmile však se podobné instrumentarium začne používat tam, kde je hrozba postihu sankcemi či dokonce soudních pří a vynutitelných nároků (*hard law*), hrozí malér.

Jak si manažeři podniků, kteří budou mít snahu o maximální dodržování právní úpravy, poradí s pojmy jako „hodnotový řetězec“, „zavedený obchodní vztah“, „iniciativa odvětví“, „závažný nepříznivý dopad“ či „vhodná opatření“, k nimž směrnice navrhuje velmi vágní a stěží vyložitelné definice? Jak si poradí s tím, že by měli dodržování správných zásad v oblasti udržitelnosti zjišťovat nejen u svých dodavatelů přímých, ale i u nepřímých obchodních vztahů? Neboli i u firem, o jejichž existenci třeba ani nemají ponětí?

Požadavky směrnice (na níž by měly navázat zákony jednotlivých členských států, tedy i české) jsou přitom v mnoha ohledech založeny jen na různých deklaracích firem, „kodexech chování“ a podobných nástrojích, o jejichž reálné účinnosti lze pochybovat.

JAK SI MANAŽEŘI PORADÍ S POJMY JAKO „HODNOTOVÝ ŘETĚZEC“ ČI „INICIATIVA ODVĚTVÍ“?

Manažer podniku tedy zpravidla nebude kontrolovat, zda jeho obchodní partner, resp. subdodavatel, *skutečně* dodržuje lidská práva a ekologické závazky (toho by opravdu byl schopen stěží). Do značné míry půjde jen o „papírové“ kontrolování, zda jeho dodavatelé splnili předepsaná slohová cvičení. Na jednu stranu to přinese nemalou byrokracii do byznysu, na druhou stranu reálné účinky takového papírování jsou pochybné.

Spolupracujte ale bez spolupráce

Má také být uloženo, aby podniky spolupracovaly s jinými za účelem odstraňování nepříznivých dopadů. Zároveň je u toho výhrada, že takto má být činěno v souladu

s právem hospodářské soutěže. To zní ale jako kontradikce sama o sobě: pravidla hospodářské soutěže totiž v principu zapovídají konkurentům, aby spolu koordinovali své postupy a vyměňovali si obchodní citlivé informace.

COŽ TAKHLE ZELENÝ PAS NA MOZEK?

[Roman Pospíšil](#) / [Komentáře](#) / 3. 4. 2022 / 4 min.

Nedosti na tom – směrnice obsahuje článek i o soukromoprávní odpovědnosti společností. A tady jde do tuhého. Pokud totiž manažeři budou jen riskovat, že jim stát uloží nějakou pokutu, tak půjde o ještě docela rozumně kalkulovatelné riziko. Při vágnosti pojmů a nejistých účincích opatření lze předpokládat, že pokuty (byť mají být založeny na obratových kritériích!) nemusejí být vysoké, zvláště jestliže půjde o teprve první porušení.

Občanskoprávní odpovědnost jako skrytá bomba

Ustanovení o občanskoprávní odpovědnosti je ale skrytá bomba. Nejenže z něj není jasné, kdo všechno vlastně by byl legitimován (oprávněn k žalobě) vůči porušující společnosti. Nejisté a potenciálně neohraňené jsou i dopady případných žalob.

JE OTÁZKOU, ZDA NEPŮJDE O DALŠÍ KAMÍNEK NA NÁHROBNÍ KÁMEN KONKURENCESCHOPNOSTI EVROPSKÝCH PODNIKŮ VŮČI OSTATNÍM

Návrh směrnice předpokládá aplikovatelnost jen (prozatím!) na velké podniky (více než 500 zaměstnanců, obrat přes 150 milionů eur), a na menší podniky (více než 250 zaměstnanců, obrat přes 40 milionů eur) jen tehdy, pokud působí ve specifických segmentech trhu (textil, zemědělství, potravinářský průmysl, těžba a obchod s nerosty apod.). Skutečnost, že se evropské právo vydává na cestu tvrdých následků za neaplikaci nejasných pojmů a zásad, by ale měla vyvolat bdělost a pozornost všech.

Navíc je otázkou, zda nepůjde o další kamínek na náhrobní kámen konkurenceschopnosti evropských podniků vůči ostatním. Směrnice sice rozšiřuje svoji působnost i na některé neevropské podniky, kritéria pro jejich začlenění jsou ale jiná než u evropských (bude se jim započítávat jenom obrat v EU apod.).

Návrh směrnice o náležité péči podniků v oblasti udržitelnosti se tak může stát jednou z velkých výzev nadcházejícího českého předsednictví v EU.

 Sdílet na Facebook

 Sdílet na Twitter

 Poslat mailem

Daniel Weinhold

Autor je advokát, partner advokátní kanceláře Weinhold

Legal

[články autora >](#)